

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (FCI) (AISBL)

Place Albert 1er, 13, B - 6530 Thuin (Belgique) Tél : ++32.71.59.12.38 – Fax : ++32.71.59.22.29, email : info@fci.be

---

RADNI ISPIT ZA OVČARSKE PSE

„FCI HWT“

Tradicionalni način

(izuzev Graničarskih Koliija i Kelpija)

1. travanj 2009.

Ispit se provodi da bi se procjenile osobine pasa, kao što su ovčarska sposobnost, poslušnost, inicijativa i blagost. Ispit služi kako bi, za uzgoj, promovirao upotrebu pasa koji se koriste za rad sa stokom. Trebao bi i pomoći u razumijevanju načina treniranja pasa. Ispit odražava tradicionalan način rada s ovcama.

Općenito:

a) Ispit je rezervirana za ovčarske i stočarske pse (izuzev Graničarskog Koliija i Kelpija) stare najmanje jednu godinu. Psi s manjkom jednog ili oba testisa te bolesni psi ne smiju se natjecati. Kuje u fazi tjeranja moraju se držati odvojeno i moraju trčati zadnje.

b) Stado se mora sastojati od najmanje 10 ovaca koje se mijenjaju nakon svakog ispita. Ovce u svim razredima odabirat će se tako, da će svaki natjecatelj raditi s ovcama jednake kakvoće. Poželjno je da sve ovce koje se koriste za natjecanje dolaze iz istog stada te da su slične po tipu. Ovce moraju biti naučene na pse, u dobroj kondiciji, dobi i stanju. Janjci moraju biti odbijeni od sise.

Organizacijski odbor bi morao osigurati da ima dovoljno ovaca, kako nijedna skupina ovaca ne bi bila pod stresom i kako se ne bi koristila više no što je potrebno.

Natjecanje mora biti osmišljeno tako da vodič može pravilno izvesti:

- Obor ili tor
- Vođenje i manevriranje (uključujući 1 zaustavljanje)
- Ispaša na terenu u obliku kvadrata (udaljenost od obora do područja ispaše mora biti najmanje 75 m)

Ispit treba biti organiziran pod nadležnošću nacionalne kinološke organizacije s nacionalnim povjerenstvom (komisijom) za rad ovčarskih pasa. Test mogu suditi samo kvalificirani suci, koji moraju biti priznati od strane nacionalnih kinoloških saveza.

Sudac mora kontrolirati ponašanje psa.

Ovaj "radni ispit za ovčarske pse" mora biti priznat od strane svih članica FCI-a i njenih ugovornih partnera.

Certifikat radnog ispita za ovčarske pse kvalificira psa za titulu Međunarodnog šampiona u ljepoti.

Psi koji polože „FCI HWT“ se smiju natjecati u razredu radnih pasa na FCI Međunarodnim izložbama.

VJEŽBE

Obor ili tor	Istjerivanje iz tora (10) Utjerivanje (10)	20 bodova
Vođenje i manevriranje	Pokrivanje stada (20) 1 zaustavljanje (10)	30 bodova
Ispaša	Napasivanje na kvadratnoj površini (15x15m)	20 bodova
Ponašanje prema ovcima, blagost, aktivnost		20 bodova
Poslušnost		10 bodova
		100 bodova

Prolazna ocjena je 60%

Rezultati se moraju bilježiti u knjižicu bodova psa ili bilo koji sličan dokument (npr. Certifikat radnog ispita za ovčarske pse)

KVALIFIKACIJE:

Odličan (ODL):	$\geq 90\%$ od ukupnih bodova
Vrlo dobar (VD):	$\geq 80\%$ i $< 90\%$
Dobar (D):	$\geq 70\%$ i $< 80\%$
Dovoljan (DOV):	$\geq 60\%$ i $< 70\%$
Nedovoljan (ND):	manje od 60 %

$\geq$ znači "više ili jednako"

$<$ znači „manje od“

Svaka zemlja će izdavati svoj Certifikat radnog ispita za ovčarske pse.

Ispit ponašanja

Kako će se ovaj ispit izvesti ovisi o sucu. Pas mora biti testiran u svom prirodnom okruženju. Nije dozvoljeno napadati ili stvarati stres kod psa. Može se napraviti dok vodič vodi psa (na uzici) kroz malu grupu ljudi dok sudac priča s njim. Dio ispita uključuje i pregledavanje tetovirnog broja i mikročipa.

Pas mora biti prirodan i živahan. Agresivni i plašljivi psi se ne mogu natjecati. Blaga rezerviranost prema stranim osobama je dozvoljena.

Obor ili tor

Istjerivanje: Nakon dozvole suca, vodič može otvoriti tor i pustiti psa da uđe. Vodič može, ali ne mora ući sa psom, kako bi izveo stado iz tora. Istjerivanje pas izvodi aktivno, pod zapovijedima vodiča. Rad mora biti miran, a preuzimanje kontrole nad stadom mora biti trenutno. Sudac ocjenjuje ponašanje psa u kontaktu sa stadom, njegovu smirenost i čvrstinu.

Utjerivanje: Treba se izvesti uz aktivan rad psa pod zapovijedima vodiča. To se mora učiniti mirno i bez da se ovce naguravaju. Kad dođu blizu obora pas mora zaustaviti stado i zadržati ga na mjestu dok vodič ne otvori vrata.

Vođenje i manevriranje

a) nakon izlaska iz obora stado mora biti dovedeno do prostora za ispašu. Udaljenost od obora do ovog mjesta je najmanje 75 metara. Do mjesta za ispašu vodič koristi simuliranu cestu ili put. Sudac ocjenjuje kretanje stada tokom svih pozicija ispita. Pas će biti ocijenjen za svoju sposobnost vođenja stada.

b) Ispaša: Rad se sastoji od napasivanja, bilo na kvadratnoj ili izduženoj površini na prirodnom ili privremeno napravljenom pašnjaku, čije su granice označene pomoću četiri štapa u kutovima ili po prednjoj strani određenog prostora (15 x 15 metara). Sudac ocjenjuje pastirovo vođenje, položaj psa u odnosu na stado i sposobnost psa da dovede stado na površinu za ispašu te da ga zadrži na tom mjestu smireno i učinkovito.

c) Zaustavljanje (imobilizacija): Pas bi morao biti sposoban zaustaviti stado. Zaustavljanje stada može se izvoditi kada se vodič vrati sa ispaše i krene prema oboru kako bi utjerao stado. Sudac određuje trenutak zaustavljanja.

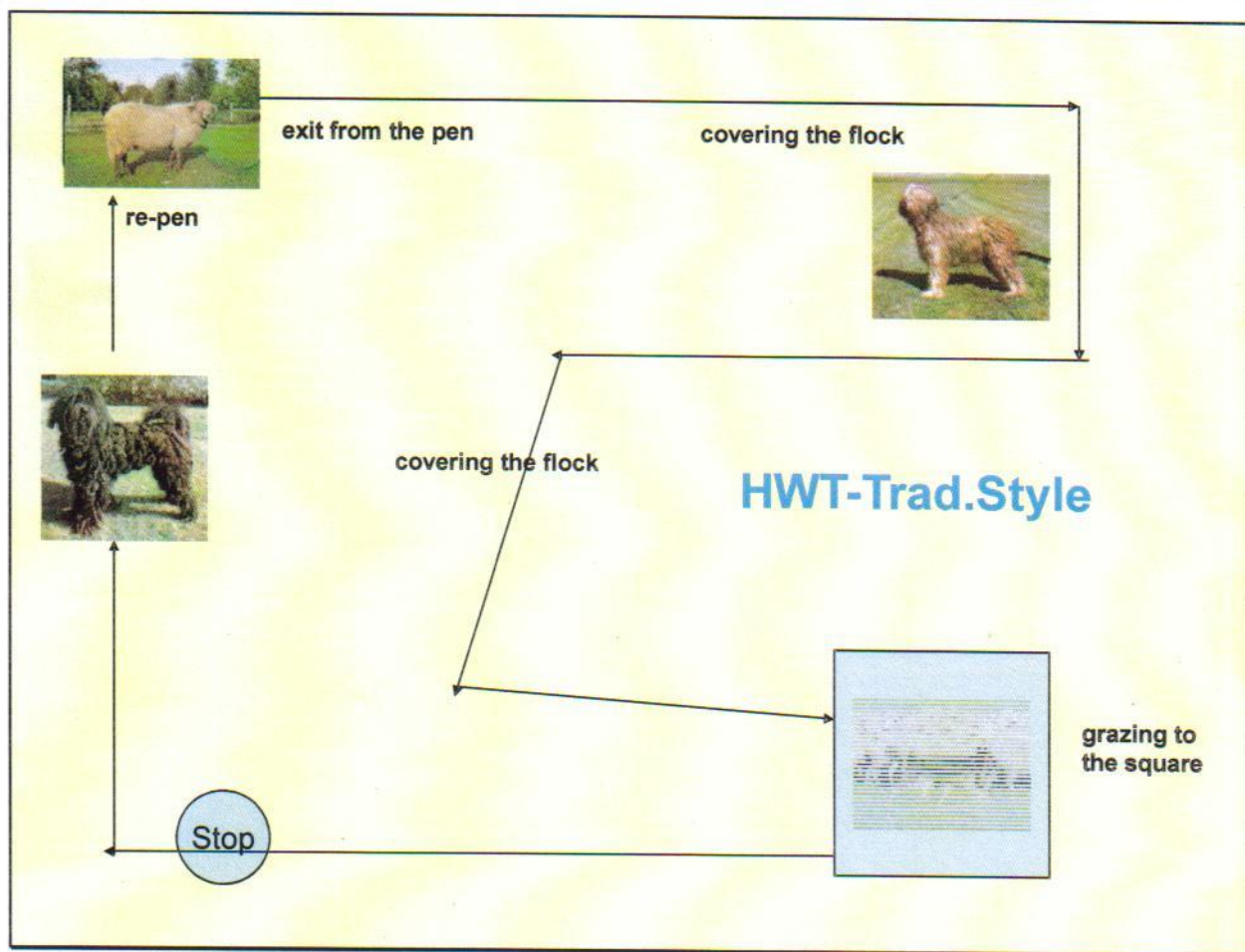
Umješnost u izvršavanju zadataka

Zapovijedi: mogu se davati glasom, pokretom ili zviždukom, a imat će veliki utjecaj na psa i kakvoću njegove reakcije.

Poslušnost: mora biti trenutna, potpuna i konačna: ona je uvjet za dobar nadzor nad stadom.

Aktivnost – poduzetnost – blagost – ponašanje prema ovcama: sudac ocjenjuje sposobnost psa da skuplja, vodi, zaustavlja ili pokreće stado, prema zahtjevima vodiča, kao i sposobnost psa da intervenira na svoju vlastitu inicijativu i promišljeno vodi, zaustavlja i drži stado na mjestu te ponovno skupi raštrkane (odlutale) ovce.

Osim u izuzetnim slučajevima, pas ne smije gristi ovce i svaka brutalnost se strogo kažnjava. Kratko štipanje je dopustivo, samo kad je nužno i u cilju zadržavanja nadzora nad stadom. Očiti i neblagovremeni ugrizi su uzrok trenutne diskvalifikacije, jer pas ne smije ugrožavati ovce.

Oduzimanje bodova: (-)

1. TOR ILI OBOR

- pas žuri sa polaskom 2
- pas je prebrz ili prespor u radu 2-5
- pas dopušta ponovni ulazak u obor 2-5
- pas dopušta da ovca (ovce) pobjegne više od 30 metara 2-5
- pas ne radi, nema kontrolu nad ovcama 2-8
- pas ne drži ovce podalje od vodiča kad su obojica u oboru 2-5
- pas ne preskače ogradu 2-5
- pas dozvoljava da ovca(ovce) pobjegnu više od 50 metara 2-5

2. VOĐENJE I MANEVIRANJE

- pas je loše postavljen 1
- kroz stazu prolazi prebrzo/presporo 1-5

- kasni kod postavljanja stada na mjesto 1-5
- pas ima teškoće pri zaustavljanju stada 1-5
- pas je nesiguran pri hvatanju/zadržavanju označene ovce 2
- trzav, vijugav, neprecizan prelazak staze 1-8
- pas rastjeruje ili nagurava ovce 2-8
- ovce se napasuju izvan granica 2-5
- gubitak kontrole, premalo rada 2-10
- ne zaustavlja/imobilizira ovce 5
- ako se stado kreće tijekom "zadržavanja" i „zaustavljanja“ 5
- pas se vraća vodiču tijekom ispaše 5
- bijeg cijelog stada 10

3. ZAUSTAVLJANJE

- ako je ovca prošla mjesto zaustavljanja 1-5
- ako se ovca izdvojila predaleko 0.5
- mali preliv stada preko točke zaustavljanja, ali pod nadzorom 2-5
- kasni sa nastavljanjem kretanja 2-5
- zaustavljanje koje je izveo vodič, a ne pas 2-8
- pas nastavlja raditi, ne zaustavlja se 2-8
- dopušta potpuno kretanje stada 10

4. INTELIGENCIJA IZVEDBE

a) Zapovjedi

- beskorisne ili ne izvršene 1-3
- prebrojne te ako im nedostaje čvrstoće 1-3
- pogrešna zapovijed 2-5
- ponavljanje zapovjedi da pas prekine s radom 3
- korigiranje psa 6

b) Poslušnost

- pas ne sluša zapovijed 1
- pas kasni sa reakcijom na zapovjedi 1-3
- pas izvršava zapovjedi na pogrešan način 2-5
- pas napušta stado: diskvalifikacija

c) Aktivnost – poduzetnost - blagost

- tumaranje ili lov 1-3
- pas ima poteškoće u branjenju sebe, bojažljiv je 3
- pas upada u stado, rastjeruje ovce 3
- pas pokazuje nedostatak zanimanja za rad, nepažljiv je 2-5
- pas se loše postavlja, dozvoljava bijeg ovaca 1-3
- pas ne kreće kad mu se naredi 1-3

- pas koji je brutalan, grubo grize 2-5
- nepotrebno grizenje 1 (*maksimalno 5*)

5. ISKLJUČIVANJE IZ NATJECANJA - DISKVALIFIKACIJA

- pogrešan postupak vodiča
- ako je vodič pijan ili pod utjecajem droge
- neopravdana prepirka
- ometanje normalnog odvijanja natjecanja
- napuštanje stada
- ako pas odbija poslušnosti, očita neposlušnost
- neopravdani ili opasni ugrizi psa
- opetovane grubosti od strane psa ili njegovog vodiča
- često raštrkavanje ovaca
- plašljivost ili agresivnost psa
- neuspjeh u nadziranju stada
- pas tumara okolo tijekom rada drugog natjecatelja

Engleski tekst je mjerodavan.

Psima, koji su već sudjelovali na nacionalnim ispitima u radu ovčarskih pasa, dano je petogodišnje prijelazno razdoblje, od 1.lipnja 2008. do 31.prosinca 2013.

Rezultati koje su ti psi postigli na tim natjecanjima omogućavaju im da sudjeluju na međunarodnim FCI ispitima u radu ovčarskih pasa (tradicionalnim načinom), uz FCI radni ispit čuvanja ovaca (tradicionalan način).

Ovaj Pravilnik je odobren od strane Generalnog odbora FCI-a na sjednici u Berlinu, 31.listopada 2007. Stupa na snagu od 1. lipnja 2008.

Promjene su odobrene od strane Generalnog odbora FCI u ožujku 2009. godine.